

apstraktno-pravnu dedukciju; to je luka Split. Nakon ovog utvrdjivanja pravno pitanje lučenja dijela tužbenog zahtjeva koji spada u privilegij prvog reda od dijela tužbenog zahtjeva koji se odnosi na obično tegljenje prije ulaska u posljednju luku, ne iziskuje vrsno poznavanje dijalektike. A da je tuženome utvrdjenje rangiranja tužiteljevih potraživanja radi redosljeda namirenja u izvršnom postupku vrlo bitno, o tome ne treba trošiti riječi. Tuženi, suprotno mišljenju žalbenog suda, ima itekako pravo da traži od suda lučenje troškova čuvanja i održavanja broda od troškova tegljenja. Upravo je to "nervus argumenti". Sva privilegirana potraživanja (a takvo je i ono iz običnog tegljenja) dolaze po redu namirenja iza hipotekarnog vjerovnika.

2) Po našem mišljenju žalbeni sud nije u pravu kada se poziva na par.194, st.1. ranijeg Zakona o izvršenju i obezbjedjenju od 9.VI 1930. Naime, ne radi se u ovom slučaju o prigovoru tuženoga kao zainteresirane osobe na zahtjev tužitelja prijavljen na ročištu za razdiobu kupovnine; ovdje je riječ o tome, da tužbeni zahtjev nije mogao od strane izvršnog suda biti priznat kao izvršni naslov u smislu odgovarajućih pravnih pravila IP. A onaj tko to tvrdi, treba dokazati da ima valjan izvršni naslov.

3) Pravna načela i kurtoazija zahtijevaju, da se žalbena instancija osvrne na svaki relevantni žalbeni razlog. Žalbeni sud nije smio propustiti da se izjasni o tako važnoj stvari kao što je pitanje primjene mjerodavnog prava, a ovo makar iz načelnih razloga, bez obzira na eventualna slična rješenja panamskog materijalnog prava.

B.L.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. I-SI-2134/76-2
od 6.XII 1976.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Lida Horvat, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz željeznicom - Cesionna isprava - Odgovornost vozara - Cesionu ispravu može izdati tužitelju samo primatelj - Ako je tužitelj osiguratelj njemu cesionu ispravu ne može izdati osiguranik koji nije primatelj robe, premda je on njezin korisnik odnosno vlasnik - Cesionna isprava može biti izdana i na stranom jeziku - Može biti podnesena sudu i u drugostepenom postupku - Željeznica ne odgovara za štetu na robi koja je naročito lomljiva, ako učini vjerojatnim da je

do loma došlo zbog neodgovarajućeg pakiranja, a tužitelj tu vjerojatnost ne obori - Kao roba koja je naročito lomljiva smatraju se keramičke pločice

Tužitelj je osiguratelj koji je svom osiguraniku, krajnjem korisniku nadoknadio štetu prouzročenu lomom keramičkih pločica koje su bile prevezene iz Njemačke u Rijeku. Tuženi su Željezničko transportno poduzeće, Zagreb i Zajednica Jugoslavenskih željeznica.

Presudom broj P-95/75 od 29.VI 1975. prvostepeni je sud odbio tužbeni zahtjev. Utvrdio je da tužitelj nije priložio tužbi cesionu ispravu, te da prema tome u smislu čl.42. CIM-a predstoji pomanjkanje aktivne legitimacije na strani tužitelja.

Drugostepeni sud je uvažio žalbu tužitelja, pa je svojim rješenjem (pogrešno nazvanim presudom) broj Sl-2026/75 od 29.VI 1975. ukinuo predmetnu presudu i stvar vratio prvostepenom sudu na ponovno sudjenje. Našao je da se radi o novoj relevantnoj činjenici s kojom prvostepeni sud nije raspolagao, jer je tužitelj žalbi priložio cesionu ispravu špeditera na dokaz postojanja aktivne legitimacije u ovom sporu.

U nastavku postupka prvostepeni je sud na osnovi provedenih dokaza našao da se navedena isprava ne može smatrati urednim dokazom o cesiji. Međutim, neovisno od toga prvostepeni je sud našao utvrdjenim da tužitelj nije uspio dokazati da su tuženi kao prijevoznici odgovorni za oštećenje pošiljke u smislu čl.27, par.3, toč.b. CIM-a.

Pozivajući se na gore navedeno prvostepeni je sud odbio tužbeni zahtjev.

Tužitelj pobija presudu pravodobnom žalbom zbog pogrešno utvrdjenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Ističe da je iz tovarnog lista, na temelju kojeg je pošiljka bila dopremljena iz inozemstva u Rijeku, vidljivo da je primatelj robe po ugovoru o prijevozu bio špediter. Stoga se radi o urednoj cesionoj ispravi, jer je istu izdao špediter. Brodogradilište kao konačni primatelj robe nije moglo izdati cesionu ispravu, jer nije stranka ugovora o prijevozu. Nadalje žalitelj se poziva na zapisnik o uvidjaju u kojem je utvrdjeno da je roba bila tijekom transporta polomljena. Prema tome, kako je slaganje tereta bilo propisno izvedeno, logično je da je do oštećenja pošiljke došlo uslijed pomicanja tereta u vagonima povodom nenormalnog manevriranja.

Žalitelj smatra da bi trebalo u tom pogledu provesti vještačenje.

Iz svih ovih razloga predlaže da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Pravilno je ^{pravno} shvaćanje žalitelja da je on u ovoj pravnoj stvari aktivno legitimiran i da je postojanje aktivne legitimacije dokazao. Iz odnosnog tovarnog (medjunarodnog) lista od 7.I 1974. i Zapisnika o uvidjaju od 16.I 1974. vidljivo je da je primatelj robe bio špediter i da je upravo na zahtjev tog primatelja bio i izvršen pregled prispele pošiljke i zapisnički utvrđena nastala šteta.

Prema čl.42. CIM-a pravo na tužbu iz ugovora u medjunarodnom transportu robe - a o takvom se ugovoru i radi - pripada primatelju od trenutka kada je iskupio tovarni list. Iz toga slijedi da je pravo na tužbu zbog naknade štete prema tuženima zbog oštećenja pošiljke imao špediter kao primatelj robe po tovarnom listu i da je jedino on bio legitimiran da ovo svoje pravo ustupi tužitelju. Iz navedene isprave o cesiji od 19.IV 1974. vidljivo je da je upravo špediter cedirao u konkretnom slučaju svoje pravo na naknadu štete prema tuženima tužitelju. Dosljedno tome ovaj sud stoji na stajalištu da je predmetna cesiona isprava valjana i da nije od značaja što je u konkretnom slučaju bila izdana na engleskom jeziku i što tužitelj nije predočio sudu njezin prijevod. Stvar je bila prvostepenog suda da naloži tužitelju da doprinese njezin ovjеровljeni prijevod. Isto tako u načelu na postojanje aktivne legitimacije tužitelja nema upliva činjenica što je tužitelj predmetnu cesiju priložio tek u žalbi. Ovo iz razloga što u smislu čl.341. ZPP-a stranke mogu u žalbi iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze.

Medjutim, prvostepeni sud je - bez obzira na gore navedeno - pravilno našao da je tužbeni zahtjev neosnovan u smislu čl.27. CIM-a.

Tuženi su u prvostepenom postupku učinili vjerojatnim da oni nisu odgovorni za oštećenje pošiljke. Istakli su da je nesporno da se radilo o kolskoj pošiljci, da je tu pošiljku tovario sam pošiljatelj i da se radilo o robi (keramičke pločice) koja je po svojim svojstvima lomljiva i da unatoč tome nije bila upakirana na način kako su to njezina specifična svojstva iziskivala. Tužitelj ove po tuženome iznesene tvrdnje nije oborio suprotnim konkretnim

dokazima, naime da je unatoč pravilnog pakiranja i pravilnog utovara oštećenje pošiljke bilo prouzročeno nepropisnim postupkom tuženoga u toku transporta za koji su oni odgovorni. Predloženo vještačenje bez konkretnog činjeničnog supstrata ne predstavlja takav dokaz.

L.H.

VISI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. I-SI-2135/76-2
od 6.XII 1976.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Lida Horvat, prof.dr Branko Jakaša

Cestovni promet - Sudar automobila - Krivnja za sudar - Za sudar je kriv vozač automobila koji svoju vožnju nije prilagodio konkretnim prilikama prometa - Vozač koji je skrivio sudar nastavio je, prolazeći kroz raskršće, voziti nesmanjenom brzinom, premda su druga vozila usporavala brzinu

Tužitelj je korisnik automobila koji se u Rijeci sudario s automobilom kojim je upravljao osiguranik tuženoga, a tuženi je osiguravajući zavod.

Tužitelj je u tužbi naveo da je 15.XI 1972. u Rijeci na Bulevaru Marxa i Engelsa i to na raskrsnici blizu kbr.20 došlo do prometne nesreće u kojoj se sudarilo vozilo osiguranika tuženoga, kojim je upravljao vlasnik, s vojno sanitetskim vozilom kojim je upravljao vojnik-vozač. Do sudara je došlo tako, što je vozač "Simce", krećući se svojom desnom stranom ceste, prelazeći preko označenog pješačkog prijelaza koji se nalazi ispred raskrsnice, u momentu kada mu je s njegove desne strane iz sporedne ceste dosta brzo izišao dosada nepoznati automobil "Škoda" i skrenuo prema gradu, iznenadjen radi naglog kretanja tog vozila, skrenuo u lijevo i tamo se sudario s vojnim vozilom koje se pravilno kretalo svojom polovinom ceste. Tužitelj je predložio da se tuženoga presudi na plaćanje naknade štete koja je nastala na vojnom vozilu, jer je sudar prouzročio osiguranik tuženoga.

Tuženi je tvrdio da je za sudar isključivo odgovorno nepoznato vozilo marke "Škoda".

Prvostepeni je sud presudom broj P-2238/73 od 2.IV 1974. odbio tužitelja s tužbenim zahtjevom. Našao je da